

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Inhaltsverzeichnis

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A exiguæ fidei culpam Mariæ affingit Tertullianus libr. De carne Christi, cap. 7. *Sed quæ ratio responſi, inquit, matrem & fratres ad præcens negligunt, dicas etiam Apelles. Fratres Domini non crediderant in illum, sicut & in Evangelio ante Marcionem edito continetur. Mater aquæ non demonstratur adhæſisse illi, cum Marthæ & Maria alia in commercio ejus frequententur. Hoc denique in loco apparet incredulitas eorum, cum is doceret viam vite, cum Dei regnum predicaret, cum languoribus & virtutis mendaci operaretur, extraneis defixis in illum tam proximi aberant. Sed cauſam pro eo dicit Pamelius, & totam incredulitatis notam in fratres transfert; & Matrem Christo non adhæſisse eatenus tantum dici vult, quatenus non omnibus Christi concionibus interfuit. Laudabilis quidem, sed iritus est Pamelij conatus: ecquenam enim adversus tam apertam sententiam valeat exceptio? Nam ait hoc in loco appariſſe incredulitatem eorum, cum prædicaret B Christus regnum Dei, & extraneis in illum defixis abſent proxiimi. Atqui Virginem dixit non æque adhæſisse Christo ac Martham & Mariam. Virginem igitur, itidem ut Domini fratres, incredulitatis arguit. Origenem quoque contra Rhenanum idem ipſi crimen objictem defendere parat Pamelius hoc argumento, quod B. Virginem immaculatam appetet. Commodius locum ex Homil. 20. in Luc. proxime adductum exponere fatigat Sixtus Senensis libr. 5. Biblioth. Puto, inquit, Origenem vocabulo plena fide intellexisse plenam Annot. 140 cognitionem omniam mysteriorum divinitatis & humilitatis Christi, quam Maria Virgo nondum eo tempore habebat; quamvis ea omnia, que tum de Christo noverat, certissima & inconcussa fide tenueret. Ad priorem vero ex Homil. 17. dilucidum locum conducere poterat Thomas solutio, du. 7thom. p. 3. citationem illam, admirationem & discussionem interpretantis, si non reiecula illæ scandali & q. 27. a. 4.*

C infidelitatis voces occurrerent. Porro abſona hæc, & ab Ecclesiæ placitis discrepans Veterum aliquot de Maria sententia, aliisque ejusmodi nonnullæ, quas brevitati conſulentes prætermittimus, cauſam dederunt Lutheranis & Calvinistis, cur B. Mariam reliquorum more hominum peccasse scirent.

QUESTIO QUINTA.

DE ANGELIS.

D I. Vix certi quicquam Origenis etate de Angelis fuerat definitum. II. Queritur quo tempore Angelos, & rationis compotes naturas reliquas à Deo conditas, & in peccatum delapsas ratus sit. III. Vtrum Angelos corporatos esse censerit. IV. Sibi videtur aliquando non confundere: V. sed conciliantur discordantes loci. VI. Vtrum animam illis inesse, an ipsos esse animas dixerit. VII. Angelorum inter & Demonum corpora discriminatio aliquido tenuitatis constituit. VIII. Consentientes babet Patres bene multos. IX. Origeniana sententia radix investigatur. X. Vtrum aquas quæ supra & infra Firmamentum sunt, Angelos esse arbitratus sit. XI. Ecuod de Angelorum libertate, meritis, gratia, remuneratione, ac paenis statuerit. XII. Patrum multorum aduersus hanc ipsius doctrinam convicia. XIII. Vtrum priorem crediderit horum in an Demonum naturam, exploratur. XIV. Ex ipsis Origenis verbis sententia illius super Angelorum libertate ac meritis aperitur: XV. in qua tamen videtur nonnumquam titubare. XVI. Causa huic Patres aliquot suffragantur. XVII. Origeni favent alii quedam. XVIII. Vtrum Angelos ab hominibus eruditiri persuasum habuerit. XIX. Expenditur ejus sententia de Angelis judicandis; XX. cuius fundamenta aperiuntur. XXI. Eam fruſtra excusare conatur S. Thomas. XXII. Quo tempore extreme supplicia Demonibus vel inflicta vel infligenda Origenes crediderit. XXIII. Origeni affidentur Patres plerique. XXIV. Vtrum hominum sanctitate florentium animas Angelos esse senserit. XXV. Nonnullorum criminationibus opinionis hujus cauſa fuit obnoxius. XXVI. Ventilatur ejus sententia de tutelaribus Angelis; ac primum Gentium, XXVII. Ecclesiistarum, XXVIII. hominum singulorum, XXIX. & verum anima carentium. XXX. Vtrum unicuique Genti & homini Angelos duos, bonum unum, malum alterum simul affilere putaverit. XXXI. Fons Origenianarum de Angelis tutelaribus sententiarum ostenditur: XXXII. ad stipulatores Patres recensentur. XXXIII. Ee & ex Origenis fluctuatione excusari possunt. XXXIV. Quid de Angelis Λυζομηνος opinatus sit, indagatur. XXXV. Queritur, quid senserit de Angelis remunerationum & paenarum

68 ORIGENTRIN. ad ministris. XXXVI. *Vtrum Angelos nequam invocando esse putaverit.* XXXVII. A-
Vtrum & quonodo Cherubimos Filij cogitationes esse dixerit. XXXVIII. *Vtrum Dæ-
mones nudore & sanguine pasc exsistimaverit.*

I. **O**RIGENIANA M de Angelis doctrinam , iter institutum prosequentes , ex-
plicemus . Ac Angelorum nomine , tum bonos Angelos , tum malos , qui Dæ-
mones appellantur , comprehendimus , quoniam permulta sponte sua & cohæ-
rens est utrorumque notitia . Horum naturam suis temporibus nondum satis apte fuisse
cognitam , nec Ecclesiæ definitionibus explanatam scribit Origenes in Proemio libro-
rum *Dei apocr̄o* . *Est etiam illud in Ecclesiastica predicatione , esse Angelos Dei quosdam , & Virtutes bo- B
nas , que ei ministrant ad salutem hominum consummandam ; sed quando isti creari sunt , aut quomodo
sunt , non satis manifesto distinguuntur . Et paulo superius : *De Diabolis , & Angelis ejus , contrariaisque
Virtutibus Ecclesiastica predicatione docuit quoniam sunt quidem : sed quid sunt , aut quomodo sunt , non sa-
tisclare exposuit . Aqd plurimos tamen ista habeatur opinio , quod Angelus facit iste Diabolus , & Apo-
stata effectus inquam plurimos Angelorum secum declinare persuaserit , qui & nunc Angeli iustus noncuperan-
tar . Proclivis ergo erat Origeni in re lubrica & incerta lapsus , prompta & facilis in tenebris
offensio . Et huius multiplex , dum ingenio suo nimis confitus extra oleas nonnumquam
divagatur . Singula hic enucleate dissecutienda sunt .**

11. Quarendum priore loco illud est, quo tempore Angelos à Deo conditos Origenes statuerit; neque Angelos duntaxat, sed rationis etiam participes naturas omnes, sive Dæmones, sive humanas animas, sive alias quacunque (nam & alias plerasque rationis compotes esse sensit) quoniam ejusdem eas omnes esse inter se naturæ, & eodem tempore à Deo conditas, tuncque fuisse nos. hoc est Mentes; deinde vero propter varios illarum motus, ac diversum liberi arbitrij usum, in variis ordines, sive Angelorum, sive Hominum, sive Dæmonum distributas, constanti & iterata Origenes assertione prodidit; ut sèpe in sequentibus ostendemus. At quoniam vulgo ignorari scribit, quo tempore create illæ sint à Deo, nec quicquam aperte super ea re definivit, conjecturis duntaxat utendum est. Probabile mihi quidem sit naturas huiusmodi ab æterno creatas à Deo Origenem exibimmo; quemadmodum numquam non sine lice sibi coæva, licet à se producta Sol fuit. Demonstrabimus quippe infra, persuasum fuisse illi Mundum idcirco à Deo conditum, ut natura illæ rationales in eum pro meritis demitterentur. Atqui sine Mundo Deum numquam fuisse idem opinabatur; ait enim libr. 3. ἡ οὐρανοῦ κατὰ τὸν πατέρα. cap. 5. *Si caput mundus ex tempore, quid ante faciebat Deus, ame quam mundus fieret? otio jam enim dicere natum Dei otiosum est simul & absurdum, vel satura quod bonitas aliquando non fecerit, vel omnipotenta aliquando non erit potentatum.* Igitur ne rationales quidem naturæ ex tempore esse cooperunt. Vnde necessario sequitur eas ab omni avo conditas à Deo fuisse; tum variis modis voluntatis libertate usas, has recte, male illas egisse, statimque sceleribus earum expiandis mundum fuisse fabrefactum in quem detruiderentur, adeo ut hæc re licet diversa, simul tamen contingent. Quod ut Adamantium ita sensisse putem, facit Platonicon recentiorum auctoritas, quorum constitutus erat propemodum iisdem de rebus sententia, ut est apud Augustinum E libr. 10. De Civit. Dei, cap. 31. Facit & iste Hieronymus locus ad cap. 1. Epist. ad Ticum: *Sex milia necessaria orbi impletur anni; et quantas prius eternitatem, quanta tempora, quantas facultatum origines fuisse arbitrandum est, in quibus Angelorum, Throni, Dominationes, ceteraque Virtutes servorint Deo, et absque temporum vicibus atque mensuris Deo jubente subsisterint?* Hæc Origenisimum sapiunt, qualia multa Commentarius suis Hieronymus alperferat. Faciles nunc est Leontii Byzantini intellectus, cum ait Scholior. Aet. 10. οὐ δύεται, inquit, οὐ δύεται τοῦτο τοῦτο τοῦτο (ἀερόντε) εἶτε, ὅτι τοῦ θεοῦ αἵρεσις τοῦ πατρὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ συγκρίσεις, καὶ οἱ αἴρεσι αἱρετουσι τοῦ θεοῦ, καὶ τοῖς ἀπολαβάσιοι ποιεῖσθε. ὁ δὲ Μακάριος εἰς αὐτὸν εἶπε, οὐ βελτίων αἰτιώνα τοῦ θεοῦ, καὶ αἴτιον αὐτὸν ὁ θεός. οὐκ απέστησε τοῖς αἴτιοις οὐδὲν, Καὶ οἱ μητέρες αἱρετούσας τοῖς αἴτιοις εἰργοντο. Εἰ ἔτι οὐδὲν, αἴτιος. οὐ δὲ οὐδὲν τοῖς αἴτιοις οὐδὲν τοῖς αἴτιοις τοῖς αἴτιοις αἱρετούσας, οὐ διαιρετούσας θεόν. Ιδοὺ πάλιν τοῦ πατρὸς τοῦ Θεοῦ αἱρέσεις τοῦ πατρὸς τοῦ θεοῦ, καὶ οὐχικαὶ οὐδὲν τοῦ πατρὸς τοῦ θεοῦ αἱρέσεις τοῦ πατρὸς τοῦ θεοῦ.

Atque ita interim de praexistentiis (Origenes) sentientibus, ante secula mentes fuisse puras omnes, & Dæmones, & Animas, & Angelos ministrantes Deo, et que mandata exequentes. Diabolum autem cum unus esset, quoniam arbitrio libertate pollebat, Deo resistere voluisse, eumque à Deo fuisse expulsum; unaque cum ipso defivisse omnes alias Virtutes, & que plus peccasse Dæmones evassisse; que minus, Angelos; que minus etiam, Archangeli; & ita consequenter unumquemque pro suo peccato recipisse premium: reliquias autem fuisse animas, que non tantum peccaverant, ut Dæmones fuerint, neque rursus ita leviter, ut Angelii evaderent; mundum itaque hunc condidisse, animamque supplicij causa corpori colligasse. Creationem in-